

ΤΟ ΝΤΙΤΡΟΪΤ ΚΑΙ Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΧΡΕΟΚΟΠΙΑ

Τι έχουν τα έρμα και ψοφάνε-Οι ομοιότητες που σκοτώνουν

«Η ιστορία μπορεί να μην επαναλαμβάνεται, αλλά σίγουρα φτιάχνει ομοιοκαταληξίες», έγραφε ο Μαρκ Τουέιν. Δεν είχε άδικο. Ο αρθρογράφος των Financial Times, Β. Μινχάου, που έχει κατηγορηθεί αρκετές φορές

ως “εκπρόσωπος του λόμπι της δραχμής” από τους θιασώτες των μνημονίων επισκέφτηκε το Ντιτρώιτ και γράφει για τις ομοιότητες με την ελληνική χρεοκοπία.

“Γνωρίζω τις διαφορές των οικονομικών μεταξύ μιας πόλης και μιας χώρας. Υπάρχουν, όμως, κι επικίνδυνες ομοιότητες, ειδικότερα εάν η χώρα είναι μέλος μιας νομισματικής ένωσης με τον θεσμικό σχεδιασμό της ευρωζώνης”, σημειώνει αναφερόμενος σε πέντε κοινά σημεία:

1) **Η πρώτη** είναι, προφανώς, πως τόσο το Ντιτρώιτ όσο και η Ελλάδα χρεοκόπησαν. Η Ελλάδα προχώρησε σε αναδιάρθρωση του χρέους της. Το Ντιτρώιτ κατέθεσε αίτηση προστασίας από τους πιστωτές.

2) **Η δεύτερη** είναι πως ούτε η Ελλάδα, αλλά ούτε και το Ντιτρώιτ ευνοήθηκαν σε επαρκή κλίμακα από μεταφορές κεφαλαίων. Η Ελλάδα έλαβε διαρθρωτικά κονδύλια από τον προϋπολογισμό της Ε.Ε. και δάνεια για να παρατείνει την αποπληρωμή των χρεών της. Στο Ντιτρώιτ, οικονομικές υπηρεσίες όπως τα επιδόματα ανεργίας και η παιδεία στηρίζονται από την κυβέρνηση της πολιτείας αλλά και σε ομοσπονδιακό επίπεδο. Τα κεφάλαια αυτά, όμως, δεν επαρκούσαν ούτε στο ελάχιστο για την ανατροπή της πτώσης. Όταν οι επιχειρήσεις και οι πολίτες φεύγουν, τότε η

πολιτεία χάνει αναντικατάστατα φορολογικά έσοδα.

3) **Η τρίτη** είναι η μετανάστευση είχε τεράστιο αντίκτυπο στην ύφεση. Οι Αμερικανοί οικονομολόγοι συχνά επισημαίνουν ότι η ροή των μεταναστών αποτελεί φυσικό σταθεροποιητή στις ΗΠΑ. Εάν μία περιοχή αντιμετωπίσει σοβαρό πρόβλημα ανεργίας, τότε ο κόσμος τα μαζεύει και αναζητά την τύχη του αλλού. Αυτό αρχίζει να συμβαίνει και στην ευρωζώνη. Στην Ιρλανδία, η ροή των μεταναστών βρίσκεται στο υψηλότερο επίπεδο από τη δεκαετία του 1980. Εάν, όμως, οι ταλαντούχοι φύγουν -αυτό ακριβώς συμβαίνει στην Ιρλανδία και στην Ελλάδα-, τότε οι πιθανότητες επιστροφής της χώρας σε ανάπτυξη ελαχιστοποιούνται, ειδικότερα απουσία οποιασδήποτε μορφής κινήτρου.

4) **Η τέταρτη** είναι η μείωση των μισθών δεν φέρνει ισορροπία. Στο Ντιτρόιτ, καθώς εξαφανίστηκαν οι θέσεις εργασίας που καλύπτονταν από οργανωμένα συνδικάτα, μειώθηκαν και οι μισθοί. Η ανεργία, όμως, παρέμεινε σε πολύ υψηλό επίπεδο και κορυφώθηκε το 2009, στο 27,8% (σχεδόν στο ίδιο ποσοστό που έχει τώρα η Ελλάδα). Έκτοτε το μέγεθός της μειώνεται (στο 18,6% τον Ιούνιο), αλλά παραμένει σε πολύ υψηλότερο σημείο από τον εθνικό μέσο όρο.

5) **Πέμπτον**, και στις δύο περιπτώσεις οι αισιόδοξοι προέβλεπαν ότι η ανάκαμψη είναι κοντά. Στο Ντιτρόιτ, η αισιοδοξία συχνά συσχετίζεται με την πορεία της ομάδας του basketball, Detroit Tigers. Στην Ελλάδα, συνήθως βασίζεται σε ανέκδοτα στοιχεία. Ένας από τους συνομιλητές μου προσφάτως παρευρέθη στα εγκαίνια ενός καταστήματος στην Αθήνα και κατέληξε στο τρελό συμπέρασμα πως ξεκινά η ανάκαμψη. Οι επίσημες προβλέψεις από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τακτικά -και εσφαλμένα- δείχνουν ότι επίκειται ανάκαμψη. Το παράδειγμα του Ντιτρόιτ δείχνει ότι απουσία αποτελεσματικών εργαλείων πολιτικής οι οικονομίες δεν μπορούν να αυτοσταθεροποιηθούν.

“Η μόνιμη ύφεση, ακόμη, δεν είναι αναπόφευκτη ούτε για το Ντιτρόιτ, ούτε για την Ελλάδα”, σημειώνει ο Β. Μινχάου στους FT.

“Όσον αφορά την Ελλάδα, η ευρωζώνη μπορεί πάλι να δεχθεί διαγραφή χρέους και να στρέψει προς τα εκεί κάποιες επενδύσεις. Εάν όλα όσα πήγαν στραβά τα προηγούμενα τέσσερα χρόνια γίνουν τώρα σωστά, μπορεί να φανταστεί κάποιος ανάκαμψη στην ελληνική οικονομία μετά από έξι χρόνια ύφεσης. Δεν νομίζω ότι θα γίνει κάτι τέτοιο, αλλά θεωρητικά τουλάχιστον είναι εφικτό”.

Όσο για “τα ερείπια στο Ντιτρόιτ, συμβολίζουν την πτώση μιας σύγχρονης βιομηχανικής πόλης. Δεν υπάρχει κανένας λόγος να θεωρήσει κανείς ότι κάτι τέτοιο δεν θα συμβεί και αλλού -ακόμη και σε ένα σύγχρονο κράτος- εάν υπάρξουν οι κατάλληλες συνθήκες”, καταλήγει.

Πηγή/φωτό: Ελευθεροτυπία